

ארגנטינה

היא בעלת בריתה

של ישראל -

שוחפה לעיסקות

נשק גדולות



עיתונאי ישראלי

שחי בה במשך

שלוש שנים

מוסר עדות:



השולטת כקומיסרים וצנזורים אפילו בי מועדוני הספורט והכדורגל.

ארגנטינה של היום גוססת. ארבעה מיליון מובטלים. שני מיליון אזרחים פתי חו בהכנות להגירה, יותר מ-15 אלף נעלי מים, מתוכם יותר מאלף אזרחים יהודים. המישטר הצבאי, הפך את 28 מיליוני האזרחים לעבדים מבחינה נפשית. מצבי החירום, הקיים מאז 1976, אוסר כל פעילות פוליטית. ראשי האיגודים המיק

ומא

מרסל זוהר

צועיים נעצרים בכל יום שני וחמישי. אסירים מוחזקים חמש-שש שנים בכלא ללא מישפט.

מה מצבם של יהודי ארגנטינה, המונים כ-400 אלף איש, תחת מישטר הרודנות? האם צדק העיתונאי היהודי יעקוב טימרמן בהאשמתו נגד מנהיגי הקהילה — כאילו הם מחרישים לנוכח הסכנה האנטי-שמית — או לא?

האנטי-שמיות

מלמעלה

ארגנטינה היא הארץ היחידה בעור לם של מירקעיהטלוויזיה שלה לא הוקרנה, עד לחודש דצמבר '81, הסידרה שואה. השילטונות אסרו עד אז את הקרנתה. העיתונאי היהודי ארגנטיני מנפרד שני פלד גילה בעיתון להפרנסה:

„מנהיגי הקהילה היהודית שעימם שותחתי, הגיעו למסקנה: לא מעניין אותנו כיהודים, אם מקרינים או לא מקרינים

חיים מתחת למגף

על מסכהטלוויזיה של ארגנטינה סרט כמו שואה.

עסקניהקהילה הודו לפניו: „עניין זה סרט חשוב לנו רק כארגנטינים, מפני שאין יודעים איך להראות את פרצופינו בחוף-לארץ. שם שואלים אותנו: מה קורה בארץ שלכם עם הולוקאסט? מדוע לא מקרינים אותו אחרי שראו אותו בכל העולם? האם לשילטונות ארגנטינה בעיות מיוחדות בנידון? האם השילטונות מרגישים את עצמם אחראים להשמדת העם הודו, שאורגנה על ידי הנאצים? האם היה לשילטונות אלו, איזה שהוא קשר לכך? אנו נשאים בפה פעור לפני שאלות אלה, מבלי לדעת מה לעינות.”

מנפרד שנפלד היה אדם אמיץ, עד ש-ביריונים תקפו אותו ושברו את פרצופו ברחובות בואנוס-אייירס, באמצע 1981, כעונש על מאמריו שפירסם בלהפרנסה.

היום הוא מעדיף להיות זהיר יותר. על מצבם של יהודי ארגנטינה הוא מתר בטא בלשון פחות בוטה, אך לא פחות ברורה: „בארצות-הברית מתקיימת מערקה נגד המישטר הישראלי בארגנטינה, הוא כתב. „לקהילת יהודי ארה"ב השפעה גדולה במערכת זו, נגד אייקיום זכויות האדם בארגנטינה. ראשי קהילה זו משוכני נעים, מסיבות שונות — שמצד אחד אפשר להסבירו ומצד אחר לא — בכך שיהודי ארגנטינה מצויים תחת איום של סכנה בלתי-נמנעת — אם לא איום גלוי, אז לפחות סמוי.

„מצב זה הוא ביטוי של הרגשות האנטי-שמיים הכרוניים של חלקים נרחבים בי אוקלוסיית הארץ. האנטי-שמיות של חלקים אחרים נובנה באופן שיטתי — לא בגלוי אלא בחשאי — מלמעלה.”

ישראלים

בשיבחי רודנים

בסוף 1980 פירסמה מירה אברך, כתבת לענייני רכילות של ידיעות אחרונות, סידרה על ראשי השילטון בי ארגנטינה. היא הצדיקה בעיתונה את

אותה היום אל שואה כלכלית וחברתית. גנרלים וקולונלים, שלא ידעו יותר מאשר לצוות על חייליהם שמאלימין, שמאל-

ארגנטינה הולכת ומידרדרת. זו מדינה תחת כיבוש. הצבא הלאומי כבש לפני שש שנים את ארצו, והביא

עיתונות בצל הקלגסים

הגנרלים התעייפו כבר מהדיקטטורה וממדיניות היד החזקה שלהם. והיו רוצים לפנות את הבימה ולחזור אל הקסרקטינים, שמהם יצאו לפני שש שנים. אך אין הם יודעים כיצד לסגת. הם חוששים שהשילטון האזרחי שיקום אחריהם יתבע מהם דינורחשבו ויאלץ אותם לתת את הדין על אלפי הנעלמים והנרצחים.

כחיים הציבוריים של ארגנטינה משמשים בעירבובייה תודעה מפותחת של זכויות-אדם וחופש אזרחי, סמכותיות צבאית היונקת את השראתה מהמישטרים הפאשיסטיים באירופה שבין שתי מלחמות-העולם, אדיקות דתית והוסר-בגרות אזרחית והרבה הרבה דיעות קדומות.

דוגמה מובהקת לעירבובייה זו הוא המאבק נגד האבטלה. ארגנטינה ראתה בשנה האחרונה כמה פעולות המוניות בעניין זה, שאורגנו על-ידי העסקנים של האיגודים המיקצועיים. לשיאם הגיעו הדברים כאשר מיליון אזרחים ערכו מיצעד כדי לבקש לחם ועבודה. הם צעדו במשך יום וחצי אל העיר לוחן, כ-30 קילומטר מבואנוס-אייירס, שם נמצאת כנסיית הבתולה הקדושה, הידועה בכוחה לחולל ניסים.

אם היו פונים אותם מיליון מפגינים אל כיכר פלאסה-דה-מאיו, הנמצאת במרכז בואנוס-אייירס אל מול בנייני-הממשלה, היה בכוחם להבטיח לעצמם לא רק לחם ועבודה, אלא גם להפיל את הרודנות הצבאית.

אין פלא, איפוא, שאת ההכנות למצעד ערכו עסקניהאיגודים בהסכמתם המלאה של השילטונות.

אין בארגנטינה צנורה רשמית על העיתונות. המישטר המציא — נכון יותר, אימץ לעצמו — מושג גרוטסקי הרבה יותר מצנורה מכלכתית. לפי תפיסת השילטונות חייבים כולם בצנורה עצמית. כל אדם חייב לצנור את עצמו. אם אין הוא עומד בכך ואינו מצנור את עצמו, הוא עלול לשבת בכלא. עיתון, המפרסם דברים בלתי-רצויים, נסגר לתקופה מסוימת — כפי שקורה לירחונים הפרונוסטים, שהשוטרים מחרימים את כל גליונותיהם בקיוסקים. אחרי שמלפע בהם מאמר בקורתית, אחרי שיתון נאסר לפירסום ונסגר, משנים עורכיו את שמו ומוציאים אותו לאור מחדש. הוא זוכה לתקופת חיים קצרה, עד שהשוטרים מפעילים שנית בקיוסקים, וחוזר חלילה, בינתיים, כשמעגל קסמים זה מסתובב, מבאדים כמה עיתונאים את חירותם או את חייהם.

בארגנטינה קיים זה שש שנים מישטר רודנות צבאי. הוא שולט על 28 מיליוני האזרחים בעזרת צווייחופש, ללא פרי-למנט ובניגוד לחוקה. הוא אוסר כל פעילות פוליטית פומבית, ועוצר את עסקני האיגוד המיקצועי בכל יום שני וחמישי.

באותה ארגנטינה עצמה, תחת אותו מישטר צבאי, מופיעים עיתונים הדורשים בתקיפות את החזרת המישטר הפרלמנטרי. הירחון שעיצב בשעריו נעל צבאית הרומסת את „ארגנטינה הכבושה“, אינו עיתון-מחתרת. בעיתונות היומית מופיעים דיוור חים על הצהרות אנשי-ציבור, הטוענים שהמישטר הצבאי הורס את המדינה, ולכן עליו להעביר את השילטון לידיים אזרחיות. בתוך שבוע אחד, בנובמבר '81, פוטרו 20 עיתונאים ממקור-מות-עבודתם. רק משום שהשתמשו בזכותם הלגיטימית לכתוב באופן חופשי. באותו שבוע עצמו התפרסם מיכתב גלוי לראשי החונטה הצבאית, המוחה על פיטורין אלה. על המיכתב חתמו רוב עיתונאי ארגנטינה ואנשי-ציבור רבים אחרים — בתוכם חתן פרס-נובל-לשלום, פרזו אסקיוול.

כתורות העיתונים מודיעות בהבלטה על מעשה-הזוועה של אנשי-המישטרה. אלה עולים על כל הפושעים שאינם נושאים מדים במעשי רצח, שוד ואונס של אזרחים ואזרחיות. „נתפסו 18 שוטרים, ששדדו וסחטו דמי-חסות מילדים שמכרו ממתקים ברחוב!“ — כותרת לרוחב כל העמוד של עיתון-הערב כרוניקה. ארבע תנות הטלוויזיה שתחת פיקוח הממשלה הצבאית אינן מפרסמות עובדות אלה. אין הן מזכירות כלל את ארבעת מיליון המובטלים (כמעט מחצית מכוח העבודה!), אין הן מדוחות על מיקרי התאבדות של אימהות עם ילדיהן, משום שבעליהן איבדו את מקור פרנסתם.

כמה עיתונאים אמיצים מצליחים, אומנם, מפעם לפעם לחשוף את הטיפשות ואת הבורות של המערכת השילטונית, אך לעולם אינם מבקרים את שלושת הגנרלים חברי הכת השלטת — מפקדי חילות הרגלים, הים והאוויר. שלושת הגנרלים הם הסמכות העליונה בארגנטינה. עליפיהם יישק דבר. הם ממנים את הנשיא ומפטרים אותו כרצונם. אלא שהשליטים נושאי-המדים, כך אומרים משקיפים בכור-אנוס-אייירס, התעייפו מניהול ענייני המדינה. את בעיות הכלל-כלה, למשל, אי-אפשר לפתור על-ידי ציונים ואף לא בעזרת שפיכות-דמים. בעיות אלה דורשות כישורים החורגים הרחק מעבר להשכלתם המיקצועית ולראיית-העולם הפשטנית שלהם.